ELEANOR SHARPSTON
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2016. szeptember 13.[1]

C-141/15. sz. ügy

Doux SA
Sophie Gautier, a Doux SA fizetőképességének helyreállítására irányuló eljárásban eljáró vagyonfelügyelő,
SCP Valliot-Le Guenevé-Abittbol, képviselő: R. Valliot, a Doux SA fizetőképességének helyreállítására irányuló eljárásban eljáró vagyonfelügyelő
kontra
Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)

(a Tribunal administratif de Rennes [rennes-i közigazgatási bíróság, Franciaország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Export-visszatérítés nyújtásának feltételei — A 612/2009/EK rendelet 28. cikke (1) bekezdésének értelmezése — Megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőség — Az Unió területén a »szokásos feltételek mellett« forgalomba hozható kifejezés jelentése — A fagyasztott baromfihús víztartalmának meghatározott értékhatárai — Az előírt értékhatárok elavult jellege — Az exportőr jogai a víztartalom vizsgálata és másodszori vizsgálata iránti kérelem tekintetében"

1. A fagyasztott baromfihús előállításához használt hűtési mód eredményeképpen a késztermék vizet vesz fel. Az uniós jog meghatározza a teljes víztartalom (azaz a természetesen előforduló, fiziológiai víztartalom és a további felvett víz) megengedhető értékhatárát. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemben a Tribunal administratif de Rennes (rennes-i közigazgatási bíróság) a hivatkozott szabályok és az export-visszatérítések kifizetését szabályozó uniós intézkedések együttes értelmezése tekintetében kér iránymutatást.

2. A közös mezőgazdasági politika számos eszközt bocsát az Európai Unió rendelkezésére ahhoz, hogy támogassa a területén működő gazdasági szereplők által termelt, harmadik országokba kivitt árukért kapott árat. A jelen indítvány szempontjából különösen fontosak a baromfihús-termelőknek annak érdekében kifizetett export-visszatérítések, hogy nyereségesen exportálhassák az uniós baromfit (beleértve a fagyasztott csirkét) a világpiac azon részeire, ahol az árak alacsonyabbak az uniós belső piac árainál. A kérdést előterjesztő bíróság számára nem egyértelmű, hogy eleget kell-e tenni az 543/2008/EK rendelet[2] baromfihúsra vonatkozó forgalmazási előírásokra irányuló szabályainak, és különösen a víztartalom értékhatárát meghatározó rendelkezéseinek annak érdekében, hogy teljesüljenek az export-visszatérítés nyújtásának az ilyen termékek után járó export-visszatérítési rendszert szabályozó 612/2009/EK rendeletben[3] előírt feltételei. Azt is meg szeretné tudni, hogy

1 — Eredeti nyelv: angol.

2 — A baromfira vonatkozó egyes forgalmazási előírások tekintetében az 1234/2007/EK tanácsi rendelet végrehajtási szabályainak meghatározásáról szóló, 2008. június 16-i bizottsági rendelet (HL 2008. L 157., 46. o.). Ez a rendelet váltotta fel a baromfira vonatkozó egyes forgalmazási előírásokról szóló 1906/90/EGK rendelet végrehajtása részletes szabályainak bevezetéséről szóló, 1991. június 5-i 1538/91/EGK bizottsági rendeletet (HL 1991. L 143., 11. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 11. kötet, 272. o.). Lásd továbbá a lenti 5. lábjegyzetet.

3 — A mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítési rendszer alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló, 2009. július 7-i bizottsági rendelet (átdolgozás) (HL 2009. L 186., 1. o.).

érvényesek-e az annak megállapításához alkalmazott vizsgálati módszerek, hogy a hivatkozott értékhatárt meghaladó vizet tartalmaz-e a fagyasztott baromfi hasított test. Végül azt kérdezi, hogy az 543/2008 rendelet olyan rendelkezéseket tartalmaz-e, amelyek kellően pontosak ahhoz, hogy a nemzeti illetékes hatóság vizsgálatokat végezhessen a fagyasztott baromfihús víztartalmának igazolására, és hogy a vágóhídi ellenőrzések eredményei másodszori vizsgálatának kérelmezése tekintetében a gazdasági szereplők részére előírt eljárások összhangban állnak-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 41. cikke szerinti megfelelő ügyintézéshez való joggal. [4]

Jogszabályok

Az 1234/2007 rendelet

3. Az 1234/2007/EK rendelet [5] meghatározta többek között a baromfihús piacának közös szervezéséről szóló rendelkezéseket. A XIV. melléklet B. részének 2. pontja megállapította, hogy az Európai Unióból való kivitelre szánt baromfihúsra nem vonatkoznak a rendeletben meghatározott forgalmazási előírások. [6]

4. A 121. cikk e) pontja felhatalmazta az Európai Bizottságot, hogy megállapítsa a többek között a baromfihús forgalmazási előírásaira vonatkozó részletes szabályokat. Ezek az intézkedések magukban foglalták a „friss, mélyhűtött és gyorsfagyasztott hasított testek és azok részeinek készítése közbeni vízfelvételi százalék tekintetében alkalmazandó szabályokat, valamint az e tekintetben feltüntetendő jelöléseket” (a 121. cikk e) pontjának vii. alpontja).

Az 543/2008 rendelet

5. A 7. cikk (1) bekezdése szerint a baromfihús A. vagy B. kategóriába sorolandó. A rendelet szerinti kategóriákba való besoroláshoz a baromfi hasított testeknek a felsorolt, következő minimumkövetelményeknek kell megfelelniük: a) sértetlen; b) tiszta, mentes bármilyen látható idegen anyagtól, szennyeződéstől vagy vértől; c) mentes bármilyen idegen szagtól; d) mentes a látható vérfoltoktól, a kicsi, nem feltűnő vérfoltok kivételével; e) mentes a nyílt csonttörésektől és f) mentes súlyos zúzódásoktól. Annak érdekében, hogy a baromfihús A. osztályú minősítést kapjon, (a 7. cikk (2) bekezdésében meghatározott) további feltételeknek kell teljesülniük. [7]

4 — HL 2010. C 83., 389. o. (a továbbiakban: Charta).

5 — A mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2007. október 22-i tanácsi rendelet („az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet”) (HL 2007. L 299., 1. o.). Ez a rendelet váltotta fel a baromfira vonatkozó egyes forgalmazási előírásokról szóló, 1990. június 26-i 1906/90/EGK tanácsi rendeletet (HL 1990. L 173., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 10. kötet, 92. o.). Míg az alapügy szerinti események időpontjában az 1234/2007 rendelet volt a hatályos uniós jogszabály, azóta azt is felváltotta a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló, 2013. december 17-i (EU) 1308/2013 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 671. o.).

6 — Lásd továbbá az 1234/2007 rendelet 116. cikkét. A XIV. melléklet B. részének 2. pontját korábban az 1906/90 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének első francia bekezdése tartalmazta.

7 — Az A. és B. kategóriák megkülönböztetését minták ellenőrzésével végzik, és a hibaszámot mintatételenként adják meg. A hibás egységek tételenként megengedhető számát feltüntető táblázatot a 8. cikk (2) bekezdése mutatja be. A B. osztályú csirke esetében a hibás egységek megengedhető száma kétszer annyi, mint az A. osztályú csirke esetében (a 8. cikk (4) bekezdése). Az Európai Unióban termelt baromfi tekintetében az illetékes nemzeti hatóság megtiltja olyan tételek forgalmazását, amelyek a B. osztályú csirkehús esetében a megengedettnél több hibát tartalmaznak (a 8. cikk (5) bekezdése).

6. Az 543/2008 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése szerint: „[a] 16. cikk (5) bekezdésének […] sérelme nélkül a fagyasztott és gyorsfagyasztott csirkék [az Európai Unióban] üzleti vagy kereskedelmi úton csak akkor hozhatók forgalomba, ha víztartalmuk a VI. mellékletben (cseppmódszer) vagy a VII. mellékletben leírt vizsgálati módszer (kémiai módszer) szerint meghatározott, technikailag elkerülhetetlen értékeket nem haladja meg”[8]. A tagállamok illetékes hatóságai ellenőrzik, hogy a vágóhidak megtettek-e minden szükséges intézkedést ahhoz, hogy megfeleljenek a hivatkozott rendelkezésnek.[9]

7. A IX. melléklet tartalmazza az abszorbeált vízmennyiség feldolgozás helyén való ellenőrzésének (vágóhídi tesztek) eljárását. Az abszorbeált víztartalom értékhatárai e melléklet 10. pontjában a következők: i. levegős hűtés: 0%; ii. permetezéses hűtés: 2%, és iii. bemerítéses hűtés: 4,5%.

8. A 16. cikk a következőképpen szól:

„(1) Az abszorbeált vízmennyiségre vonatkozó IX. mellékletnek megfelelő rendszeres ellenőrzéseket, illetve a VI. mellékletben meghatározott ellenőrzéseket minden nyolcórás munkaszakasz folyamán legalább egyszer le kell folytatni.

Ha az említett vizsgálatok során kiderül, hogy az abszorbeált víz mennyisége meghaladja az e rendeletben engedélyezett teljes víztartalmat, akkor számításba kell venni a hús által a nem ellenőrzött feldolgozási szinteken abszorbeált vízmennyiséget, és olyan esetekben, amikor az abszorbeált víz mennyisége meghaladja a IX. melléklet 10. pontjában vagy a VI. melléklet 7. pontjában szereplő szinteket, akkor az adott vágóhíd a feldolgozással kapcsolatos szükséges technikai kiigazításokat haladéktalanul köteles végrehajtani.

(2) Az (1) bekezdés második albekezdésében szereplő valamennyi esetben, de kéthavonta legalább egyszer a tagállam illetékes hatósága által kiválasztott vágóhidakról származó fagyasztott és gyorsfagyasztott csirkékből mintavétel útján kiválasztott mintákon a VI., illetve a VII. mellékletnek megfelelően el kell végezni a víztartalomra vonatkozóan a 15. cikk (1) bekezdésében szereplő ellenőrzéseket. Nem kell ellenőrzést lefolytatni az olyan hasított test esetében, amelyekkel kapcsolatban az illetékes hatóságok felé igazolták, hogy a húst kizárólag kivitelre szánták.

[…]

(5) Amennyiben a (2) bekezdésben említett ellenőrzések eredménye túllépi a megengedhető határokat, az érintett tételt úgy kell tekinteni, mint amely nem felel meg e rendeletnek. Ebben az esetben azonban az érintett vágóhíd kérheti azt, hogy végezzenek másodszori vizsgálatot a tagállam referencialaboratóriumában, a tagállam illetékes hatósága által kiválasztott módszer segítségével. E másodszori vizsgálat költségei a tétel tulajdonosát terhelik.

8 — A víztartalom értékhatárait (meghatározott értékhatárok) a VI. melléklet (A felengedéssel járó veszteség meghatározása [cseppteszt]) és a VII. melléklet (A csirkék víztartalmának meghatározása [kémiai teszt]) határozza meg. A „cseppteszt” módszer a fagyasztott vagy gyorsfagyasztott csirkéből (a jelen indítványban fagyasztott csirke alatt gyorsfagyasztott csirke is értendő) felengedés során keletkezett vízveszteség mennyiségének meghatározására szolgál. A következő értékhatárok meghaladása úgy tekintendő, hogy a többlet-vízmennyiség a feldolgozás során abszorbeálódott: i. levegős hűtés esetén 1,5%; ii. permetezéses hűtés esetén 3,3%, és iii. vízbemerítéses hűtés esetén 5,1% (a VI. melléklet 7. pontja). A „kémiai teszt” módszer a fagyasztott és gyorsfagyasztott csirkék teljes víztartalmának meghatározására szolgál. A módszer a homogenizált baromfi hasított test víz- és fehérjetartalmának meghatározását is magába foglalja. Az eredményeket a VII. melléklet 6. pontjában meghatározott szabályokkal összhangban számítják ki, amely bizonyos képleteket határoz meg e célra. A 6.5 pont értelmében, ha a hét hasított test 6.2 pont szerint számított átlagos víztartalma nem haladja meg a 6.4 pontban megadott értéket (amely a levegős hűtés, a permetezéses hűtés és a vízbemerítéses hűtés során technikailag elkerülhetetlenül abszorbeált víztartalom meghatározására szolgáló képletet tartalmazza), akkor a vizsgált baromfihúst az előírásoknak megfelelőnek kell tekinteni.

9 — A 15. cikk (2) bekezdése.

(6) Ha szükséges, az újabb ellenőrzés után az e rendeletnek nem megfelelő tétellel kapcsolatban az illetékes hatóság engedélyezi a tétel [Európai Unión] belüli forgalomba hozatalát azzal a feltétellel, hogy az illetékes hatóság felügyelete alatt a vágóhíd a hasított test egyedi és nagy tételű csomagolását olyan címkével látja el, amelyen piros nagybetűvel feltünteti a X. mellékletben található szövegek legalább egyikét.

Az első albekezdésben szereplő tétel mindaddig az illetékes hatóság felügyelete alatt marad, amíg azt ennek a bekezdésnek megfelelően kezelik, vagy vele kapcsolatban másként nem rendelkeznek. Ha az illetékes hatóság felé igazolják, hogy az első albekezdésben szereplő tétel kivitelre kerül, akkor az illetékes hatóság megtesz minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a kérdéses tétel [az Európai Unión] belül ne kerüljön forgalomba.

Az első albekezdésben szereplő szövegeket feltűnő, jól látható helyen, tökéletesen olvasható és letörölhetetlen módon kell feltüntetni. A szövegek semmilyen módon nem takarhatók, homályosíthatók el, illetve semmilyen írott vagy rajzolt jelzéssel nem szakíthatók meg. A betűk az egyedi csomagon legalább 1 cm, a gyűjtőcsomagon legalább 2 cm méretűek.” [10]

9. A 18. cikk (2) bekezdése szerint a tagállamok elfogadják „a forgalomba hozatal valamennyi szakaszához tartozó, a 15. [és] 16. […] cikkben meghatározott ellenőrzésre vonatkozó gyakorlati előírásokat, beleértve a harmadik országokból származó importáru vizsgálatát a vámkezelés időpontjában, a VI. és VII. mellékletnek megfelelően. Ezekről a rendelkezésekről a tagállamok tájékoztatják a többi tagállamot és a Bizottságot. […]”

A 612/2009 rendelet

10. A 612/2009/EK rendelet [11] 28. cikkének (1) bekezdése megállapítja:

„Nem jár visszatérítés az olyan termékek után, amelyek a kiviteli nyilatkozat elfogadásának időpontjában nem megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségűek.

A termékek akkor tekinthetők az első albekezdésben megállapított követelménynek megfelelőnek, ha [az Európai Unió] területén a szokásos feltételek mellett hozhatók forgalomba a visszatérítési kérelemben feltüntetett leírás alapján, valamint emberi fogyasztásra alkalmasak, és ilyen célú felhasználásukat jellemzőik vagy állapotuk nem zárja ki vagy lényegesen nem korlátozza.

A termékek első bekezdésben megállapított követelményeknek való megfelelőségét [az Európai Unióban] hatályos előírásoknak vagy gyakorlatnak megfelelően kell vizsgálni.

Azonban visszatérítés nyújtható akkor is, ha az exportált termékek a rendeltetési országban olyan különleges kötelező feltételek, különösen egészségügyi és higiéniai előírások hatálya alá tartoznak, amelyek nem felelnek meg [az Európai Unióban] hatályos előírásoknak vagy gyakorlatnak. Az exportőr feladata az illetékes hatóság kérelmére igazolni, hogy a termékek megfelelnek a rendeltetési országban hatályos ilyen kötelező előírásoknak.

Ezen túlmenően, egyes termékek esetében különleges rendelkezések fogadhatók el.”

10 — A 16. cikk (6) bekezdésének első albekezdésében szereplő címke szövegének X. mellékletben szereplő magyar nyelvű változata a következő: „Víztartalom meghaladja az [unió] által előírt határértéket”.

11 — A 612/2009 rendelet hatályon kívül helyezte és felváltotta a mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítési rendszer alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1999. április 15-i 800/1999/EK bizottsági rendeletet (HL 1999. L 102., 11. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 25. kötet, 129. o.). Az a rendelet pedig hatályon kívül helyezte és felváltotta a mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítési rendszer alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló [helyesen: a mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítések rendszerének alkalmazására vonatkozó közös részletes szabályok megállapításáról szóló], 1987. november 27-i 3665/87/EGK bizottsági rendeletet (HL 1987. L 351., 1. o.).

A Vámkódex

11. A szóban forgó időpontban a 450/2008/EK rendelet [12] szabályozta a kivitelre szánt áruk vizsgálatát. A vámáru-nyilatkozatot benyújtó személy (nyilatkozattevő) jogosult volt arra, hogy jelen legyen vagy képviselve legyen az áru vizsgálatánál és a mintavételnél (a 118. cikk (2) bekezdése). A nyilatkozattevő kérhette az érintett áru további vizsgálatát is, vagy az abból történő mintavételt, ha úgy ítélte meg, hogy az illetékes hatóság vizsgálatának eredményei nem érvényesek (a 119. cikk (1) bekezdésének második albekezdése).

Az 1276/2008 rendelet

12. Az 1276/2008/EK rendelet [13] 1. cikke szerint a rendelet bizonyos eljárásokat határoz meg annak ellenőrzésére vonatkozóan, hogy szabályszerűen hajtották-e végre az export-visszatérítés kifizetésére jogosultságot biztosító műveleteket. Az 5. cikk (4) bekezdése megállapítja, hogy ha valamely termék esetében konkrét indokok alapján megkérdőjelezhető a megbízható, kifogástalan kereskedelmi minőség, a kiviteli vámhivatal ellenőrzi az alkalmazandó uniós rendelkezések betartását.

A tényállás, az eljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13. A Doux SA az Európai Unióban baromfihúst termelő gazdasági szereplő. Tevékenységei közé tartozik a fagyasztott csirke harmadik országokba való kivitele. A Doux export-visszatérítésben részesült a baromfihús-ágazat közös szervezését szabályozó uniós rendszer alapján. A hivatkozott visszatérítések érdekében a Doux-nak garanciát (biztosítékokat) kellett szolgáltatnia arra, hogy eleget tesz a fagyasztott baromfihús kiviteléhez kapcsolódó kötelezettségeknek. A kötelezettségek közé tartozik azon követelmény teljesítése, hogy az exportált terméknek „megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségűnek” kell lennie a 612/2009 rendelet 28. cikkének (1) bekezdése szerint.

14. Az Établissement national des produits de l’agriculture et de la mer (mezőgazdasági és halászati termékekkel foglalkozó nemzeti iroda; a továbbiakban: FranceAgriMer) megvizsgálta a Doux kivitelre szánt baromfihúsát, és megállapította, hogy a termékek víztartalma meghaladja az 543/2008 rendelet VI. és VII. mellékletében szereplő értékhatárokat. Ezzel összhangban 2013. július 22-én a FranceAgriMer határozatot (a továbbiakban: megtámadott határozat) hozott, amelyben befagyasztotta a 2013. április 21. után beérkezett iratok tekintetében az export-visszatérítések iránti kérelmekhez kapcsolódó biztosítékok felszabadítását. [14] A Doux eljárást indított a kérdést előterjesztő bíróság előtt a hivatkozott határozat megsemmisítése iránt.

15. A Doux azzal érvel, hogy az 543/2008 rendelet 15. cikkében meghatározott értékhatárok nem alkalmazandók a kivitelre, és hogy a megtámadott határozat tévesen alkalmazza a jogot, amennyiben az exportált fagyasztott baromfihús víztartalmától teszi függővé az export-visszatérítésekhez való jogot.

12 — A Közösségi Vámkódex létrehozásáról (Modernizált Vámkódex) szóló, 2008. április 23-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2008. L 145., 1. o.). A hivatkozott rendelet felváltotta a Bizottság által az írásbeli észrevételeiben hivatkozott, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendeletet (HL 1992. L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.). A 450/2008 rendeletet 2013. október 29-i hatállyal hatályon kívül helyezte és felváltotta a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 269., 1. o.). Lásd továbbá a lenti 14. pontot és 14. lábjegyzetet.

13 — A visszatérítésben vagy egyéb támogatásban részesülő mezőgazdasági termékek kivitelének fizikai vizsgálatokkal történő ellenőrzéséről szóló, 2008. december 17-i bizottsági rendelet (HL 2008. L 339., 53. o.).

14 — Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben nem szerepel, hogy pontosan mikor végezték el a Doux kivitelre szánt fagyasztottcsirke-tételeinek vizsgálatát. Az ügyet ezért a megtámadott határozat időpontjában hatályos uniós jogra hivatkozással vizsgáltam.

16. A FranceAgriMer azzal érvel, hogy a 612/2009 rendelet 28. cikkének (1) bekezdése szerint nem járt export-visszatérítés, ha az érintett termékeket nem lehet a szokásos feltételek mellett forgalmazni az Európai Unióban, és ha az ilyen termékek a kiviteli nyilatkozat elfogadásának időpontjában nem „megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségűek”. A meghatározott értékhatárt meghaladó víztartalmú fagyasztott baromfihús nem tesz eleget a 28. cikk (1) bekezdésében szereplő követelménynek, és ezért nem jogosult a visszatérítésre.

17. A kérdést előterjesztő bíróság felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Az [543/2008] rendelet 15. cikkében, valamint VI. és VII. mellékletében a víztartalom tekintetében meghatározott értékhatár a [612/2009] rendelet 28. cikkének (1) bekezdése és a Nowaco Germany […] ítélet[15] értelmében vett »megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségre« vonatkozó követelmény-e?

2) Az [543/2008] rendelet 15. cikkében, valamint VI. és VII. mellékletében a víztartalom tekintetében megszabott értékhatárt átlépő, az illetékes hatóság által kiállított egészségügyi tanúsítvánnyal rendelkező fagyasztott csirke az Unión belül a [612/2009] rendelet 28. cikke értelmében vett szokásos feltételek mellett forgalomba hozható-e az Unióban, és adott esetben milyen feltételek mellett?

3) Az, hogy az [543/2008] rendelet VI. mellékletében rögzített, és az állattartási gyakorlattal kapcsolatos állítólagos változások, valamint egyes, az értékhatár elavultságával kapcsolatos tudományos tanulmányokban megfogalmazott kritika ellenére évtizedek óta változatlan az 5,1%-os, a víztartalomra vonatkozó értékhatár, ellentétes-e, vagy sem az Európai Unió jogával és különösen a jogbiztonság elvével?

4) Az [543/2008] rendelet VI. és VII. melléklete kellően pontos-e a rendelet 15. cikkében előírt ellenőrzések lefolytatásához, vagy Franciaországnak el kellett volna fogadnia »a forgalomba hozatal valamennyi szakaszához tartozó«, »ellenőrzésre vonatkozó gyakorlati előírásokat«, és ezek hiányában az exportált termékek forgalomba hozatalának szakaszában végzett ellenőrzésekre nem lehet hivatkozni?

5) A második vizsgálatra vonatkozó, az 543/2008 rendelet 16. cikkének (2) és (5) bekezdésében szereplő rendelkezések együttes értelmezése alapján a vágóhidakon végzett ellenőrzések eredményeire alkalmazandó kérelmek kiterjeszthetők-e az exportált termékek forgalomba hozatalának szakaszában a felek jelenlétében végzett ellenőrzésekre, többek között az Európai Unió Alapjogi Chartájának 41. cikke alapján?”

18. Írásbeli észrevételeket terjesztett elő a Doux, a francia kormány és a Bizottság, és mindegyikük előadta szóbeli észrevételeit a 2016. március 3-i tárgyaláson.

Értékelés

Elfogadhatóság

19. A Doux, a francia kormány és a Bizottság valamennyien úgy vélik, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló végzés nem részletezi kellőképpen a megtámadott határozat alapjául szolgáló tényeket. Ezért legalábbis némi kétség felmerül azzal kapcsolatban, hogy elfogadható-e az előzetes döntéshozatal iránti kérelem.

15 — A 2006. szeptember 7-i ítélet C-353/04, EU:C:2006:522 (a továbbiakban: Nowaco Germany ítélet).

20. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog nemzeti bíróság számára hasznos értelmezésének szüksége megköveteli, hogy a nemzeti bíróság meghatározza az általa felvetett kérdés ténybeli és jogszabályi hátterét, vagy legalábbis kifejtse azokat a ténybeli körülményeket, amelyeken e kérdés alapul. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokban előadott információknak továbbá nemcsak azt kell lehetővé tenniük, hogy a Bíróság érdemi választ adjon, hanem azt is, hogy a tagállamok kormányai, valamint az egyéb érdekelt felek a Bíróság alapokmánya 20. cikkének megfelelően benyújthassák észrevételeiket. Annak eldöntéséhez, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által rendelkezésre bocsátott információk megfelelnek-e ezeknek a követelményeknek, figyelembe kell venni az előterjesztett kérdések természetét és hatókörét. [16]

21. Írásbeli észrevételeikben a felek rámutatnak a tényállás bemutatásának bizonyos hiányosságaira. A Doux szerint a fagyasztott csirke világpiacát két brazil exportőr uralja, hozzájuk tartozik a piac kb. 70%-a. Magának a Doux-nak a világpiac kb. 15%-a áll rendelkezésére. Ezzel a világ harmadik legnagyobb exportőre, és első európai exportőr. A Doux gazdasági túlélését veszélyeztetik most a FranceAgriMer által vele szemben kiszabott szankciók. [17]

22. A francia kormány írásbeli észrevételeiben kifejti, hogy a Doux az 1970-es évek közepétől export-visszatérítésekben részesül. 2010 márciusa és 2013 márciusa között a francia vámhatóságok megvizsgálták a Doux által kivitelre előállított fagyasztott csirke víztartalmát. A megvizsgált tételek többségében túllépték a meghatározott értékhatárokat. A Franciaország és a Bizottság között a szóban forgó fagyasztott baromfihús export-visszatérítésre való jogosultságával összefüggésben folytatott levelezést követően a Bizottság záróelszámolási eljárást indított Franciaországgal szemben. A Bizottság álláspontja szerint ahhoz, hogy a fagyasztott baromfihús export-visszatérítésre jogosítson a 612/2009 rendelet 28. cikkének (1) bekezdése szerint, víztartalmának meg kell felelnie a meghatározott értékhatároknak. A Bizottság úgy vélte, hogy a francia hatóságok nem követték nyomon megfelelően a kérdéses csirkék víztartalmát, és ennek eredményeképpen a Bizottságnak el kellett rendelnie a nem jogszerűen kifizetett visszatérítések visszafizettetését. Franciaország azzal érvelt, hogy nem ért egyet a kérdéses jog Bizottság általi értelmezésével, de úgy határozott, hogy az ügy Bíróság általi eldöntéséig meghozza a megtámadott határozatot.

23. Álláspontom szerint, jóllehet az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben lehetnek hiányosságok a bemutatott tényállás tekintetében, a feltett kérdések mégis egyértelmű értelmezési kérdést jelentenek. A Bíróságtól a fagyasztott baromfi víztartalmának meghatározott értékhatáraira vonatkozó szabályok tekintetében kérnek iránymutatást, az export-visszatérítésekre vonatkozó szabályokkal összefüggésben. Nem döntő, hogy a kérdést előterjesztő bíróság végül melyiket állapítja meg a felek által előadott tényállások közül. Így véleményem szerint ezért a Bíróságnak elegendő információ áll a rendelkezésére a hivatkozott kérdések megválaszolásához.

Érdemi vizsgálat

A harmadik kérdés

24. A harmadik kérdés vizsgálatával kezdem, amelyben a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy összeegyeztethető-e Európai Unió jogával és különösen a jogbiztonság elvével az, hogy az 543/2008 rendelet VI. mellékletének 7. pontjában meghatározott értékhatárt évtizedek óta nem vizsgálták felül, jóllehet egyes tudományos tanulmányok elavultnak tekintik azt. Ha a hivatkozott értékhatárok alkalmazása sérti az uniós jogot, akkor nem kell megválaszolni a fennmaradó feltett kérdéseket.

16 — 2008. július 17-i Raccanelli-ítélet, C-94/07, EU:C:2008:425, 24–27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

17 — Úgy értelmezem, hogy a Doux az export-visszatérítés iránti kérelmekhez kapcsolódó, befagyasztott biztosítékok értékét érti „szankció” alatt. Ez összesen 52 106 394,36 euró.

25. A Doux azzal érvel, hogy azért elavultak a meghatározott értékhatárok, mert nem tükrözik a tudomány mai állását.[18] A értékhatárok nem egyeztethetők össze i. az 1906/90 rendelet rendelkezéseit átültető 1234/2007 rendelettel, beleértve azt a szabályt, hogy a meghatározott értékhatárokat technikai jellegük miatt gyakran felül kell vizsgálni,[19] és ii. azzal az elvvel, hogy a szabályoknak tükrözniük kell azon összefüggéseket, amelyek között kifejtik hatásaikat. A Doux azzal érvel továbbá, hogy a meghatározott értékhatárok ellentétesek a jogbiztonság elvével.

26. A francia kormány azzal érvel, hogy csak akkor szükséges válaszolni a harmadik kérdésre, ha a Bizottság nemleges választ ad az első és a második kérdésre. A Bizottság fenntartja, hogy érvényesek az 543/2008 rendelet VI. mellékletének 7. pontjában meghatározott értékhatárok.

27. Magam a Mischo főtanácsnok National Farmers' Union ügyre vonatkozó indítványában[20] kifejtett azon álláspontt al értek egyet, hogy a jogszabályok tekintetében semmi nem állandó, és hogy minden jogalkotó kötelessége ellenőrizni „[…] ha nem is állandóan, de legalább időszakosan, hogy az általa meghozott szabályok továbbra is kielégítik-e a társadalmi szükségleteket, és másodszor, módosítania kell, sőt hatályon kívül kell helyeznie azokat a szabályokat, amelyek már nem igazoltak és így már nem megfelelőek abban az új összefüggésben, amelyben ki kell váltaniuk hatásaikat."

28. Mindezek alapján álláspontom szerint a jelenleg meghatározott értékhatárok a következő indokok alapján nem összeegyeztethetetlenek az uniós joggal.

29. Először, az 1234/2007 rendelet 121. cikkének e) pontjával összhangban a Bizottság az 543/2008 rendelet elfogadásával mintegy nyolc éve állapította meg a baromfihús piacának részletes szabályait.[21] Jóllehet igaz, hogy az utóbbi rendelet VI. és VII. mellékletében meghatározott értékhatárok azonosak a korábban a 2891/93 rendeletben szereplőkkel, mégsem következik egyszerűen az időmúlásból, hogy azok a (változatlan) értékhatárok mára elavultak. A Bizottság írásos észrevételeiben kifejti, hogy további tudományos tanulmányok összeállításán dolgozik, és különösen a Doux által is idézett tanulmányra[22] hivatkozik. Túlságosan leegyszerűsítettnek tűnik ezért számomra az a kifogás, hogy a Bizottság nem teljesítette a jelenleg meghatározott értékhatárok megfelelőségének ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségét. A Bizottság vizsgálja a kérdést. Mivel 2008-ban hozták meg az 1993-as értékhatárokat változatlanul hagyó döntést, mivel további tudományos bizonyítékokat kell értékelni, és mivel 2016 közepén járunk, észszerűen várhatjuk, hogy a Bizottság a kellő igazgatási körültekintéssel eljárva hamarosan eldönti, hogy felülvizsgálja-e az értékhatárokat. Ebből nem szükségszerűen következik, hogy a értékhatárok jelenlegi tudományos bizonyítékok fényében végzett újraértékelése azt jelenti, hogy automatikusan emelik a víztöbblet értékhatárait, vagy ha igen, akkor azok meghatározott százalékkal emelkednek. Ez a döntés alapvetően az uniós jogalkotó mérlegelési mozgásteréhez tartozik.

18 — A Doux szerint a tudományos vizsgálatok azt mutatják, hogy a baromfifajtákban és a levágáskori korban/súlyban történt fejlődés változásokat okozhatott az Európai Unióban előállított baromfihús fiziológiai víztartalmában (a például a csirkékben természetesen előforduló víz), amik igazolják a meghatározott értékhatárok időszakos felülvizsgálatát. A fiziológiai víztartalom magasabb a modern baromfik esetében, mint az a tenyésztett madarak esetében volt a meghatározott értékhatárok 1993-as előírása idején. Azóta megváltoztak a húsukért tenyésztett fajták és a baromfitenyésztési módszerek is. Ennek eredményeképpen most a korábban tenyésztett madarakhoz képest fiatalabb, és magasabb fiziológiai víztartalommal, alacsonyabb fehérjetartalommal rendelkező madarakból nyerik a húst.

19 — A Doux az 1906/90 rendelet hetedik preambulumbekezdésére hivatkozik, amely kimondta, hogy elképzelhető, hogy tárgyának technikai jellege miatt a rendelet bármely végrehajtási szabályát gyakran kell módosítani.

20 — C-241/01, EU:C:2002:415, 51. pont.

21 — A hivatkozott rendelet VI. és VII. mellékleteiben meghatározott értékhatárok az 1234/2007 rendelet 121. cikke e) pontjának vii. alpontja szerinti friss, mélyhűtött és gyorsfagyasztott hasított testek előkészítése során felszívott víz százalékaira vonatkozó szabályok.

22 — A Bizottság által nemrég megrendelt tanulmány címe „Study of physiological water content of poultry reared in the EU [az Európai Unióban tenyésztett baromfi fiziológiai víztartalmáról szóló tanulmány]", végleges jelentés (a jelentés száma LGC CPFC/2012/492). A tanulmány hét tagállamból vett baromfimintát, amelynek mértéke a 2009-es adatok alapján meghaladta a teljes uniós baromfitenyésztés 70%-át. Megállapította, hogy egy korábbi (1993-as) tanulmány eredményeihez képest a fiatalabb madarak kissé több vizet és kissé kevesebb fehérjét tartalmaznak; valamint, hogy komoly bizonyítékok támasztják alá az uniós jogban meghatározott értékhatárok módosítására irányuló döntést annak érdekében, hogy tükrözzék az Európai Unióban 2012-ben tenyésztett csirkék állapotát (8. o.).

30. A Doux az 1234/2007 rendeletben szereplő, az 1906/90 rendelet rendelkezéseire való utalásra hivatkozik azon érvének alátámasztására, hogy a Bizottságnak időnként frissítenie kell a víztartalomra vonatkozóan meghatározott értékhatárokat. Az 1234/2007 rendeletben azonban nincsen ilyen különös kötelezettséget megállapító rendelkezés. Az 1234/2007 rendelet (52) és (105) preambulumbekezdése csupán azt állapítja meg, hogy az új rendelet számos korábbi jogi aktust vesz át, beleértve az 1906/90 rendeletet, amelyet teljes egészében felváltott az 1234/2007 rendelet.

31. A jogbiztonság elvére hivatkozás sem támogatja a Doux érvelését. Ez az elv megköveteli, hogy az uniós szabályozás tegye lehetővé az érdekeltek számára az ennek alapján őket terhelő kötelezettség terjedelmének pontos ismeretét, mivel képeseknek kell lenniük arra, hogy egyértelműen megismerhessék jogaikat és kötelezettségeiket, és ezeknek megfelelően járjanak el.[23] A jelenlegi szabályok megfelelnek ezen elvnek, mivel a meghatározott értékhatárok – különösen a VI. melléklet 7. pontjában szereplő cseppteszte alkalmazandók – tartalma és hatálya egyértelmű. A hivatkozott szabályok hiányában nem létezne jogbiztonság.

32. Arra következtetek tehát, hogy az 543/2008 rendelet VI. mellékletének 7. pontjában szereplő, a fagyasztott csirke víztartalma tekintetében meghatározott értékhatárok az uniós joggal összeegyeztethetők.

Az első és a második kérdés

33. Első és második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság a 612/2009 rendelet 28. cikke (1) bekezdésének értelmezése tekintetében vár iránymutatást, különös tekintettel arra a követelményre, hogy a termékeknek „megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségűeknek” kell lenniük az export-visszatérítésre való jogosultsághoz. Teljesül ez a követelmény, ha az exportra szánt baromfihús víztartalma meghaladja az 543/2008 rendelet 15. cikkében meghatározott értékhatárokat? A kérdést előterjesztő bíróság különösen azt kérdezi, hogy az ilyen termékeket a „szokásos feltételek mellett” forgalmazzák-e az export-visszatérítések kifizetését szabályozó szabályok alkalmazásában.

34. A Bizottság úgy értelmezi az 543/2008 rendelet 15. cikkét és a 612/2009 rendelet 28. cikkét, hogy a fagyasztott baromfihúsnak meg kell felelnie a meghatározott értékhatároknak ahhoz, hogy jogosult legyen az export-visszatérítésre. A Doux és a francia kormány nem ért egyet ezzel az állásponttal.

35. Magam sem fogadom el a szóban forgó jogszabály Bizottság általi értelmezését.

– Előzetes megjegyzések – A Nowaco Germany ítélet

36. A Bíróság a Nowaco Germany ügyben vizsgálta annak a követelménynek a jelentését, hogy a termékeknek „megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségűeknek” kell lenniük. Két szállítmány fagyasztott csirke vizsgálatát követően a németországi illetékes hatóságok megállapították, hogy néhány termék hibás – a mintákból kimutatták, hogy bizonyos hasított testeken törött és nyílt törést szenvedett csontok találhatók. Ezzel összhangban az illetékes hatóság 0 DEM összegben állapította meg a

23 — Lásd többek között: a 2011. március 29-i ArcelorMittal Luxembourg kontra Bizottság és Bizottság kontra ArcelorMittal Luxembourg és társai egyesített ügyekben hozott ítélet (C-201/09 P és C-216/09 P, EU:C:2011:190, 68. pont); valamint újabban lásd: 2015. szeptember 10-i Nannoka Vulcanus Industries ítélet (C-81/14, EU:C:2015:575, 61. pont).

hivatkozott szállítmányok export-visszatérítését (később a Finanzgericht kiigazította az igényelt export-visszatérítés felére). A Nowaco azzal érvelt, hogy az 1906/90 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének első francia bekezdéséből [24] következően az abban foglalt forgalmazási előírások nem alkalmazandók a kivitelre szánt baromfihúsra, és hogy ezzel összhangban jogosult az export-visszatérítés teljes összegére.

37. A Bíróság elutasította a Nowaco kérelmét. Indokolását érdemes részletesebben megvizsgálni.

38. Először, a Bíróság emlékeztetett arra, hogy hasonló összefüggésben már kimondta, hogy „az »egészségügyileg megfelelő, a jogszabályi követelményeket kielégítő, kereskedelmi minőség« követelménye a visszatérítés általános és objektív feltétele, továbbá hogy [az Európai Unió] területén a »szokásos feltételek mellett« forgalomba nem hozható termék nem teljesíti ezeket a minőségi követelményeket.” [25] A Bíróság megjegyezte, hogy „az a tény, hogy a termék »szokásos feltételek melletti« forgalomba hozhatósága az »egészségügyileg megfelelő, a jogszabályi követelményeket kielégítő, kereskedelmi minőség« fogalmának szerves része, egyértelműen következik a mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítésre vonatkozó szabályozásból, ugyanis az 1041/67 rendelet[[26]] óta valamennyi vonatkozó rendelet az export-visszatérítés feltételeként alkalmazza mind az »egészségügyileg megfelelő, a jogszabályi követelményeket kielégítő, kereskedelmi minőség« fogalmát, mind a termék »szokásos feltételek melletti« forgalomba hozhatóságának követelményét” [27]. Úgy folytatta, hogy „ahhoz, hogy valamely terméket egészségügyileg megfelelő, megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségűnek lehessen tekinteni, és így utána export-visszatérítést lehessen igénybe venni, az szükséges, hogy [az Európai Unióból] valamely harmadik országba kivitt terméket a »szokásos feltételek mellett« lehessen forgalomba hozni [az Európai Unió] területén, és így e terméknek meg kell felelnie azon minőségi követelményeknek, amelyeket [az Európai Unión] belüli, emberi fogyasztásra szánt forgalomba hozatalával szemben támasztanak” [28].

39. Ezt követően a Bíróság megállapította, hogy az uniós szabályok nem határozzák meg magának az exportálhatóságnak a feltételeit. Valamely termék elvben még akkor is exportálható, ha az nem felel meg a szokásos feltételek mellett történő [uniós] forgalmazás kritériumaként (akkor az 1538/91 rendelet 6. és 7. cikkében) meghatározott minőségi előírásoknak. [29] A hivatkozott követelmények előírások nem vonatkoztak a szó szoros értelmében vett exportműveletekre; kizárólag az Európai Unió által nyújtott pénzügyi támogatáshoz való jog megteremtését szolgálták. [30] Az olyan értelmezés, amely lehetővé tenné az Unión belüli forgalmazás követelményeinek nem megfelelő termékek kivitelének támogatását, megbontaná az uniós export-visszatérítési rendszer koherenciáját. [31]

40. Fontos, hogy a Bíróság ezt követően (az ítélet 38. pontjában) különbséget tett két követelményfajta között. Az első kategória „az 1538/91 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében rögzített minimumfeltételek (úgymint a termék bármilyen idegen anyagtól, szagtól, illetve látható vérfoltoktól való mentessége)”. Ezeket úgy jellemezte, hogy „közvetlenül a termékek minőségével szemben támasztott követelmények”. Az e követelményeknek való megfelelés elmulasztása tehát azt jelentette, hogy a termék nem felel meg az Európai Unión belüli forgalmazásra vonatkozó követelményeknek. A követelmények második fajtája „más, a fogyasztók és a piaci szereplők tájékoztatását szolgáló olyan

24 — Az 1906/90 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének első franciabekezdése a következőket tartalmazta: „Ez a rendelet nem vonatkozik [az Európai Unióból] exportált baromfihúsra.” A szóban forgó eljárásban releváns időpontban ennek megfelelő rendelkezés szerepelt az 1234/2007 rendelet XIV. melléklete B. részének I.2(A) pontjában.

25 — 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

26 — Az egységáras rendszer alá tartozó termékek ágazatában az export-visszatérítési rendszer alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1967. december 21-i 1041/67/EGK rendelet (HL 1967. 314., 9. o.).

27 — 28. pont.

28 — 30. pont.

29 — 35. pont.

30 — 36. pont.

31 — 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

(például a termékek elnevezésére és címkézésére vonatkozó) rendelkezések, amelyek nem érintik a minőséget." A Bíróság *ez utóbbi* követelményről megállapította, hogy „a 3665/87 rendelet 13. cikkének [azaz az export-visszatérítések hozzáférhetőségét azon időpontban szabályozó rendelkezés] alkalmazása szempontjából azonban nem lehet hivatkozni" rá.

41. Véleményem szerint itt megfelelően alkalmazandók a Nowaco Germany ítéletben megállapított elvek.

42. Mindazonáltal azt is fontos megjegyezni, hogy a Nowaco Germany ítéletben közvetlenül az Európai Unión belüli forgalmazási előírások részletes belső piaci szabályaira, azaz az 1538/91 rendelet 6. és 7. cikkére való hivatkozással határozták meg az „egészségügyileg megfelelő, a jogszabályi követelményeket kielégítő, kereskedelmi minőség" fogalmát. A szóban forgó ügyben a Bíróságnak *két* rendelkezés közötti viszonyt kell vizsgálnia. Először az Európai Unión belül alkalmazandó jelenlegi forgalmazási előírásokat. A jelen esetben a releváns előírásokat az 543/2008 rendelet 15. *és* 16. cikke tartalmazza.[32] Másodszor a 612/2009 rendelet 28. cikkének (1) bekezdésében szereplő szabályt, amely a visszatérítés kifizethetőségének körülményeit szabályozza, és amely fontos rendelkezésként megállapítja, hogy a termék mikor tekinthető megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségűnek.[33]

– Értékelés

43. Azzal kezdem, hogy bemutatom az emberi fogyasztásra alkalmas minőségűnek tekintett baromfi osztályozására, illetve a víztartalomra vonatkozó szabályok megfelelő jogalkotási történetét. Az osztályozási szabályokat az 1538/91 rendelet vezette be (az 543/2008 rendeletet megelőző jogszabály), amely A. és B. osztályba sorolta a baromfihúst. Bár az A. osztályú hús jobb minőségű, mint a B. osztályú, mindkettő teljes mértékben forgalmazhatónak tekintett a belső piacon. Két évvel később a 2891/93 rendelet[34] bevezette az 1539/91 rendeletbe a fagyasztott baromfi víztartalmának értékhatáraira vonatkozó szabályokat. Ezek a szabályok lényegében változatlanul fennmaradtak, és jelenleg az 543/2008 rendelet 15. és 16. cikkében találhatók.

44. A víztartalomra vonatkozó szabályok esetében a 15. cikk szerinti alapgondolat az, hogy a fagyasztott baromfi üzleti vagy kereskedelmi úton csak akkor hozható forgalomba, ha víztartalma nem haladja meg a csepptesztvagy a kémiai teszt szerint meghatározott értékeket.[35] A 16. cikk (6) bekezdésének első albekezdése azonban *különös engedélyt* tartalmaz a meghatározott értékhatárt meghaladó víztartalmú csirke ennek ellenére való forgalomba hozatalára („[…] az illetékes hatóság *engedélyezi a tétel [Európai Unión] belüli forgalomba hozatalát*"), jóllehet szigorú címkézési követelmények mellett („azzal a feltétellel, hogy az illetékes hatóság felügyelete alatt a vágóhíd a hasított test egyedi és nagy tételű csomagolását olyan címkével látja el, amelyen piros nagybetűvel feltünteti a X. mellékletben található szövegek legalább egyikét"). A 16. cikk második és harmadik albekezdése további garanciákat ír elő annak biztosítására, hogy uniós forgalomba hozatala esetén – és egyértelmű, hogy így jogszerűen forgalomba hozható – megfelelően és feltűnően címkézzék a csirkét.

45. A 16. cikk (6) bekezdése második albekezdésének utolsó mondata csupán egyetlen kivételt ír elő e címkézési követelmények vonatkozásában: „Ha az illetékes hatóság felé igazolják, hogy a […] tétel kivitelre kerül, akkor az illetékes hatóság megtesz minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a kérdéses tétel [az Európai Unión] belül ne kerüljön forgalomba."

32 — A hivatkozott rendelkezéseket korábban az 1538/91 rendelet 14a. cikkének a 2891/93 rendelet 1. cikke (7) bekezdésével módosított (1) bekezdése tartalmazta.

33 — Ezt a rendelkezést először a 800/1999 rendelet 21. cikke vezette be. A Bíróság megállapította, hogy a rendelkezés megerősítette a hatálybalépésekor már létező jogi helyzetet, lásd: Nowaco Germany ítélet, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

34 — Az 1993. október 1-i 2891/93/EGK bizottsági rendelet (HL 1993. L 263., 12. o.).

35 — Lásd a fenti 8. lábjegyzetet.

46. Magától értetődően kijelenthetjük, hogy az ilyen címkével ellátott csirke más megjelenéssel kerül a fogyasztó (vagy a nagykereskedelemben további feldolgozás céljából vásárló gazdasági szereplő) elé, mint az a csirke, amelynek víztartalma az 543/2008 rendeletben meghatározott értékhatáron belül marad. Éppen ez a lényeg. A 16. cikk részletes szabályai biztosítják, hogy a vásárló a szigorú címkézési követelmények révén tudomást szerezzen a tényről, hogy az így megjelölt csirke víztartalma magasabb. Nem nehéz elképzelni, hogy ennek megfelelően alacsonyabb árat kíván fizetni a *nem* így címkézett csirkéhez képest. Mindazonáltal mindkettő olyan csirke, amelyet jogszerűen hoznak forgalomba az unióban. Valóban észszerűnek tűnik feltételezni, hogy versenytársai egymásnak.

47. Itt tartom célszerűnek felidézni, hogy a Bíróság a Nowaco-ítéletben megkülönböztette a „közvetlenül a termékek minőségével szemben támasztott követelményeket”, valamint a „más, […] (például a termékek elnevezésére és címkézésére vonatkozó) rendelkezése[ket]”. Első látásra úgy tűnik, hogy a 16. cikk (6) bekezdése szerinti követelmény olyan címkézési követelmény, amely teljesülése esetén oly módon teszi lehetővé az így megjelölt termék uniós piacon való forgalomba hozatalát, mint *bármely más, a termékminőségre vonatkozó valamennyi egyéb követelménynek eleget tevő csirke* esetében. Erre a kérdésre a későbbiekben visszatérek, amikor közelebbről megvizsgálom a „szokásos feltételek mellett” fogalmát. [36]

48. Hangsúlyozom, hogy teljes mértékben a kérdést előterjesztő bíróság mint a tényállás elbírálására illetékes egyetlen fórum feladata megfogalmazni az arra vonatkozó szükséges megállapításokat, hogy a Doux által igényelt visszatérítéssel érintett fagyasztott csirke eleget tett-e a termékminőségre vonatkozó valamennyi egyéb követelménynek. Az alapkérdés az, hogy a meghatározott értékhatárt meghaladó víztartalommal rendelkező csirke jogszerűen forgalomba hozható-e az Európai Unióban. Erre a kérdésre alapvetően „igen” a válasz.

49. Most áttérek a visszatérítésre való jogosultság 612/2009 rendelet 28. cikkének (1) bekezdésében szereplő különös szabályára. Az alapügyben szóban forgó termékek „megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségűek” voltak és így megfeleltek a hivatkozott rendelkezés első albekezdésének?

50. A 28. cikk (1) bekezdésének második albekezdése megállapítja, hogy a termékek akkor tekinthetők a megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségű követelménynek megfelelőnek, ha i. az Európai Unió területén „a szokásos feltételek mellett hozhatók forgalomba a visszatérítési kérelemben feltüntetett leírás alapján” [37], valamint ii. „emberi fogyasztásra alkalmasak, és ilyen célú felhasználásukat jellemzőik vagy állapotuk nem zárja ki vagy lényegesen nem korlátozza.”

51. Viszonylag egyszerű eleget tenni a második feltételnek.

52. A Doux bemutatott néhány, a francia hatóságok által kiadott egészségügyi tanúsítványt, amelyek szerint a szóban forgó baromfihúst „egészségesnek” minősítették, amennyiben többek között mentes volt fertőző betegségekre utaló jelektől és az uniós állategészségügyi szabályokkal összhangban készítették elő, és emberi fogyasztásra alkalmas volt.

53. Egyrészt, míg az 543/2008 rendelet nem tartalmaz a meghatározott értékhatárt meghaladó víztartalmú baromfihús esetén kiállítandó egészségügyi tanúsítványra vonatkozó követelményt, az ilyen tanúsítvány megléte olyan kérdés, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság figyelembe vehet a 612/2009 rendelet 28. cikke (1) bekezdésének második albekezdésében szereplő második feltételnek való megfelelés értékelése során.

36 — Lásd a lenti 62–65. pontot.

37 — A termék „szokásos feltételek melletti” forgalomba hozhatósága az „egészségügyileg megfelelő, a jogszabályi követelményeket kielégítő, kereskedelmi minőség” fogalmának szerves része: lásd: a 2005. december 1-jei Fleisch–Winter-ítélet (C-309/04, EU:C:2005:732; a továbbiakban: Fleisch–Winter-ítélet), 21. pont.

54. Másrészt, a szóban forgó baromfihúst nem szükséges az 543/2008 rendelet 7. cikke szerinti A. osztályba sorolni, hiszen a B. osztályú csirke is megfelel a hivatkozott feltételnek.[38] A kivitelre és emberi fogyasztásra szánt baromfihús minőségének tehát *a célra alkalmasnak* kell lennie, de nem kell bizonyítani, hogy az az Európai Unióban termelt legjobb hús.

55. Mindazonáltal a második feltétel teljesítése bár szükséges, nem elegendő a visszatérítési jogosultsághoz. Ha a szóban forgó termék megfelel az állat-egészségügyi követelményeknek, és kereskedelmi ügylet tárgyát képezi, ebből nem következik, hogy a szokásos feltételek mellett forgalomba hozhatónak minősül, és ezért megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségűnek tekinthető.[39]

56. Mi a helyzet akkor az első feltétellel, ha a szóban forgó baromfihúst a „szokásos feltételek mellett" hozzák forgalomba?

57. Ezen a ponton késedelem nélkül meg kell vizsgálni két olyan ügyet, amelyben a Bíróság megállapította, hogy a termékeket nem a „szokásos feltételek mellett" hozták forgalomba.

58. A SEPA-ügyben a szóban forgó gazdasági szereplő különleges vágóhidakról (ún. elkülönített vágóhidak) származó húst exportált harmadik országokba, a húshigiéniára és az állatok betegség esetén vagy különleges okból (például baleset következtében) történő levágására Németországban alkalmazandó nemzeti szabályok szerint. A gazdasági szereplő 1997 októberéig export-visszatérítésben részesült az ilyen állatokból származó hús után. 1997 novemberében az illetékes nemzeti hatóság azzal az indokolással utasította el a szükséghelyzet (például baleset) miatt sürgősen levágott állatokból származó fagyasztott marhahús-szállítmányra vonatkozó kérelmet, hogy ez a termék nem volt „megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségű". Jóllehet a hús emberi fogyasztásra alkalmasnak minősült, a német jog alapján szigorú korlátozások vonatkoztak rá. A korlátozások érintették a hús beszerzését, kezelését és forgalomba hozatalát. Az érintett hús különösen csak az elkülönített vágóhidak illetékes hatóság által engedélyezett és felügyelt, bizonyos különleges értékesítési pontjain volt árusítható. A hús (akkor) Közösségen belüli forgalmazása is korlátozott volt, mivel csak a helyi piacon lehetett forgalmazni azt. A Bíróság megállapította, hogy az ilyen korlátozásokkal érintett termékek nem minősülhetnek a szokásos feltételek mellett forgalomba hozhatónak.

59. Úgy tűnik számomra, hogy a hivatkozott körülmények nagyon eltérnek az 543/2008 rendelet 16. cikkének (6) bejezdésében szereplőktől. A hivatkozott rendelkezés első és harmadik albekezdése szerint, *feltéve*, hogy a terméket megfelelően címkézték, „az illetékes hatóság engedélyezi a tétel [Európai Unión] belüli forgalomba hozatalát".

60. A Fleisch–Winter-ügy ugyancsak fagyasztott marhahússal összefüggésben benyújtott export-visszatérítés iránti kérelem elutasításával foglalkozott. Aggályos volt, hogy a szóban forgó húst a szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma (BSE) elleni védekezés érdekében elfogadott szabályok által bevezetett kiviteli tilalom megsértése mellett termelték az Egyesült Királyságban és importálták Belgiumba.[40]

61. Azok a termékek, amelyekre a BSE-válsághoz hasonló helyzetre adott válasz következtében az Európai Unió területén és harmadik országokban alkalmazandó kiviteli tilalom vonatkozik, egyértelműen nem tekinthetők a szokásos feltételek mellett forgalomba hozhatónak. Megint csak úgy tűnik számomra, hogy a jelen ügy körülményei nagyon eltérőek.

38 — Csak a B. osztályúnál gyengébb minőségű csirke nem hozható forgalomba az Európai Unión belül: lásd a fenti 7. lábjegyzetet.

39 — A 2005. május 26-i SEPA-ítélet (C-409/03, EU:C:2005:319; a továbbiakban: SEPA-ítélet), 30. pont.

40 — Az 1996. június 11-i 96/362/EK bizottsági határozattal (HL 1996. L 139., 17. o.) módosított, a szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma elleni védekezést érintő sürgős intézkedésekről szóló, 1996. március 27-i 96/239/EK bizottsági határozat (HL 1996. L 78., 47. o.), amelynek 1. cikke megtiltotta az Egyesült Királyságnak, hogy más tagállamokba vagy harmadik országokba szállítsa az e tagállamban levágott szarvasmarha húsát.

62. Az 543/2008 rendelet 16. cikkének (6) bekezdése megengedő rendelkezés. A meghatározott értékhatárt meghaladó víztartalmú baromfihús értékesítésének tilalmától távol állóan a 16. cikk (6) bekezdése kifejezetten megengedi annak forgalomba hozatalát azzal a feltétellel, hogy feltűnő címkével látják el. [41]

63. Észszerűnek tűnik tehát a hivatkozott rendelkezésből arra következtetni, hogy az uniós jogalkotó tudatában volt annak, hogy az a csirkehús, amely más tekintetben megfelel céljának, „[az Európai Unióban] üzleti vagy kereskedelmi úton forgalomba hozható” akkor is, ha a víztartalma meghaladja a meghatározott értékhatárokat, és e forgalomba hozatalnak csupán a megfelelő címkézés a feltétele.

64. A meghatározott értékhatároknak megfelelő baromfihússal összehasonlítva az ilyen címkézési követelmény nem korlátozza jelentősen az érintett termékek beszerzését, kezelését és forgalomba hozatalát. Ezért nincs (például) olyan követelmény, hogy a meghatározott értékhatárt meghaladó víztartalmú csirkét különös helyszíneken kell előállítani, hogy a hivatkozott értékhatároknak megfelelő csirkétől eltérő nagykereskedésekben kell forgalmazni azt, vagy hogy kizárólag meghatározott eljárásokhoz vagy célra használható.

65. Úgy tűnik számomra, hogy az érintett baromfihús Európai Unión belüli forgalmazását korlátozó intézkedések hiányában, vagy a hivatkozott termék baromfitenyésztő tagállamon belüli beszerzését, kezelését és forgalomba hozatalát jelentősen korlátozó intézkedések hiányában az 543/2008 rendelet 16. cikkének (6) bekezdése szerinti címke elhelyezésének megkövetelése önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy a húst nem a „szokásos feltételek mellett” hozzák forgalomba az Unió területén.

66. Arra is emlékeztetek, hogy a Nowaco Germany ítéletben a Bíróság kifejezetten megállapította, hogy „[a visszatérítés megtagadása] szempontjából […] *nem* lehet hivatkozni a rendelet más, a fogyasztók és a piaci szereplők *tájékoztatását* szolgáló olyan (például a termékek *elnevezésére és címkézésére* vonatkozó) rendelkezéseire, amelyek nem érintik a minőséget” (38. pont, kiemelés tőlem) [42]. Úgy tűnik számomra, hogy az 543/2008 rendelet 16. cikkének (6) bekezdésével összhangban elhelyezett címke úgy azonosítja a terméket, mint az csirke, amelyben „a víztartalom meghaladja az [unió] által előírt határértéket”, és ebben az értelemben a *címke* más *nevet* ad a terméknek a „szokásos csirkéhez” képest. [43] A víztöbbletet tartalmazó csirkét várhatóan alacsonyabb áron forgalmazzák az értékhatároknak megfelelő csirkéhez képest. A címke célja pedig a fogyasztók és a gazdasági szereplők *tájékoztatása*.

67. A rend kedvéért végül hozzáteszem, hogy a 612/2009 rendelet 28. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdése megállapítja, hogy export-visszatérítés „nyújtható akkor is, ha az exportált termékek a rendeltetési országban olyan különleges kötelező feltételek, különösen egészségügyi és higiéniai előírások hatálya alá tartoznak, amelyek nem felelnek meg [az Európai Unióban] hatályos előírásoknak vagy gyakorlatnak”. [44] Az ilyen szabályok vélhetően a hivatkozott harmadik ország illetékes hatóságai által megfelelőnek minősített szinten biztosítják a fogyasztóvédelmet és/vagy a termékinformációt. Ez legalábbis az uniós jogalkotó által annak előírásakor kifejezetten elfogadott megközelítésnek tűnik, hogy ilyen körülmények között export-visszatérítés „nyújt*ható*” (kiemelés tőlem). A Bíróságnak nincs információja a tekintetben, hogy a hivatkozott rendelkezés hatálya alá tartoznak vagy tartozhatnak-e a szóban forgó termékek. Szükség esetén ennek vizsgálata is a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

41 — A 16. cikk (6) bekezdése harmadik albekezdésével összhangban a címkének feltűnőnek kell lennie, és a betűk az egyedi csomagon legalább 1 cm, a gyűjtőcsomagon legalább 2 cm méretűek kell, hogy legyenek.

42 — Lásd a fenti 40. pontot.

43 — Valóban, az 543/2008 rendelet X. melléklete meghatározza a megnevezési eljárásban használt címke szövegét.

44 — Lásd a fenti 10. pontot.

– Vonatkozó megfontolások

68. A Bizottság azzal érvel, hogy szem előtt kell tartani, hogy az export-visszatérítési rendszer célja a világpiacra exportált termékek pénzügyi támogatása, és az ilyen termékek belső piaci túlkínálatának elkerülése, amely alacsony árakat eredményez és csökkenti a gazdasági szereplők bevételét.[45] A meghatározott értékhatárokat meghaladó baromfihús azért nem jogosít export-visszatérítésre, mert nem versenytársa a hivatkozott szabályoknak eleget tevő baromfihúsnak. A gyengébb minőségű fagyasztott csirke kivitele gyengíti az uniós mezőgazdasági termékek megítélését, és ezért nem érdemel pénzügyi támogatást.

69. Álláspontom szerint nem meggyőző ez az álláspont.

70. Először, a Bíróság nem rendelkezik arra vonatkozó információval az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből, hogy az Unión belül hogyan forgalmazzák a meghatározott értékhatároknak megfelelő baromfihúst és az azt túllépő baromfihúst. Mindkét fajta fagyasztott csirke esetében előfordulhat, hogy az értékesítési lánc ugyanazon pontján, ugyanazon típusú vásárlók számára, azonos céllal értékesíthetik, vagy nem. Másodszor, nem bizonyították, hogy a szóban forgó baromfihús tekintetében az 543/2008 rendelet 16. cikke (6) bekezdésének második albekezdése szerint igazolták, hogy az kivitelre került.[46] Ha arra sor került, akkor az illetékes hatóságnak meg kellett volna tennie a szükséges intézkedéseket a meghatározott értékhatárt túllépő baromfihús uniós forgalomba hozatalának megakadályozása érdekében, és a tényállás alapján fel sem merülne a kérdés, hogy versenytársa volt-e a hivatkozott értékhatároknak megfelelő baromfihúsnak.[47] Harmadszor, ösztönösen hihetőnek tűnik feltételezni, hogy az Európai Unió területén az 543/2008 rendelet 16. cikke (6) bekezdésének címkézési szabályaival összhangban forgalomba hozott fagyasztott csirke vélhetően közvetlen versenyben áll az Unión belül a meghatározott értékhatároknak megfelelő baromfihússal.[48] Nyilvánvalóan a nemzeti bíróság feladata a szükséges tényállás megállapítása. Kissé részrehajlónak tűnik továbbá azt állítani, hogy a „gyenge minőségű” fagyasztott csirke kivitele „gyengíti” az uniós mezőgazdasági termékek megítélését, ha ugyanezek a termékek a fentiek szerint jogszerűen forgalomba hozhatók az Unióban.

71. Hangsúlyozom továbbá, hogy annak az alapvető kérdésnek a vizsgálata során, hogy az ilyen csirke „megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségű-e”, lényegtelen a tény, hogy a 16. cikk (6) bekezdésével összhangban valóban többlet-víztartalmúként címkézték a hivatkozott konkrét fagyasztottcsirke-darabokat. *Ha* az uniós belső piacon értékesítik, akkor természetesen címkézni kell az ilyen csirkét. Ezeket a szállítmányokat azonban valóban exportálták.

72. Arra következtetek tehát, hogy az 543/2008 rendelet 15. cikkének (1) bekezdésében meghatározott értékhatárokat meghaladó víztartalmú fagyasztott és gyorsfagyasztott csirke „megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségűnek” tekinthető, mivel a baromfihús a 612/2009 rendelet 28. cikkének (1) bekezdése szerint a „szokásos feltételek mellett” forgalomba hozható az Európai Unió területén, feltéve, hogy az 543/2008 rendelet 16. cikkének (6) bekezdésével összhangban címkézték, és nem vonatkoznak rá különös intézkedések, különösen azok, amelyek korlátozzák az Unió területén vagy valamely tagállam helyi piacán való forgalmazását, vagy amelyek jelentősen korlátozzák előállítását, kezelését és forgalomba hozatalát.

45 — A Bizottság szerint ez a politika mára megváltozott, és az új álláspont az 1308/2013 rendeletben jelenik meg.

46 — A Doux írásos észrevételeinek 4. mellékletében három „certificats sanitaires” (egészségügyi tanúsítvány) szerepel. Az egyik tanúsítvány 2013. május 31-én kelt. A másik két tanúsítványon nem szerepel dátum. Az egészségügyi tanúsítványok szerint a francia hatóságok igazolták, hogy mind a három esetben *engedélyezték* a baromfihús kivitelét. Mindazonáltal nem egyértelmű, hogy egyáltalán a baromfihús kivitelének *igazolására* vagy valóban az 543/2008 rendelet 16. cikkének (6) bekezdése céljából szerezték be a tanúsítványokat.

47 — Lásd a fenti 66. pontot.

48 — Az Európai Unióban jogszerűen forgalomba hozott kétféle csirke között közvetlen verseny állhat fenn, lehetővé téve a választást az X (a meghatározott értékhatárnak megfelelő víztartalmú, magasabb árú csirke) és az Y (a hivatkozott értékhatárokat meghaladó, alacsonyabb árú csirke) termék között.

A negyedik kérdés

73. Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy kellően pontosak-e a fagyasztott csirke víztartalmának meghatározott értékhatárt meghaladó voltának megállapítására irányuló tesztek, vagy a szükséges exportellenőrzések elvégzése érdekében a francia hatóságoknak el kell fogadniuk az 543/2008 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése szerinti intézkedéseket.

74. Míg a rendeletek természetesen közvetlenül alkalmazandók a nemzeti jogban, e szabály alól kivételt képez, ha a kérdéses rendelet rendelkezései *nem* kellően pontosak.[49] Az 543/2008 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése e kivétel hatálya alá tartozik, mivel kifejezetten előírja a tagállamoknak, hogy az Európai Unióban forgalomba hozott fagyasztott csirke ellenőrzése tekintetében fogadják el a többek között a 15. és 16. cikkben meghatározott ellenőrzésre vonatkozó gyakorlati előírásokat.

75. Itt mindazonáltal a harmadik országokba irányuló kivitelre szánt, fagyasztott baromfi pénzügyi támogatásának gazdasági szereplők általi hozzáférhetőségével foglalkozunk, és a hivatkozott szabályok nem alkalmazandók. A helyzetet az 1276/2008 rendelet 5. cikkének (4) bekezdése szabályozza, amely szerint a vámhivatal biztosítja a megbízható, kifogástalan kereskedelmi minőségű kivitelt a 612/2009 rendelet 28. cikke (1) bekezdésével összhangban. Ennek során a vámhivatalnak figyelembe kell vennie az alkalmazandó uniós rendelkezéseket, beleértve az 543/2008 rendelet 15. cikkét, valamint a például az állategészségüggyel kapcsolatos valamennyi lényeges rendelkezést. Az 1276/2008 rendelet 5. cikkének (4) bekezdése nem írja elő a tagállamok részére gyakorlati előírások elfogadásának kötelezettségét.

76. Arra következtetek ezért, hogy az 543/2008 rendelet nem kötelezi a tagállamokat az annak megállapítására szolgáló gyakorlati intézkedések elfogadására, hogy a kivitelre szánt fagyasztott csirke víztartalma meghaladja-e a hivatkozott rendelet VI. és VII. mellékletében szereplő értékhatárokat.

Az ötödik kérdés

77. Az 543/2008 rendelet 16. cikkének (2) bekezdése szerint a fagyasztott csirkén rendszeresen, de kéthavonta legalább egyszer a VI., illetve a VII. mellékletnek megfelelően el kell végezni a víztartalomra vonatkozó ellenőrzéseket a vágóhídon. Amennyiben az ilyen ellenőrzések eredménye azt mutatja, hogy a víztartalom túllépi a meghatározott értékhatárokat, a terméket úgy kell tekinteni, mint amely nem felel meg az 543/2008 rendeletnek. A 16. cikk (5) bekezdése szerint azonban a vágóhíd az eredmények másodszori vizsgálatát kérheti. A kérdést előterjesztő bíróság az ötödik kérdéssel azt kérdezi, hogy az exportőrök is kérhetik-e a rendelkezés szerint a kivitelre szánt baromfihús másodszori ellenőrzését, és hogy az érintett gazdasági szereplő jelenlétében kell-e elvégezni az ilyen ellenőrzéseket.

78. Véleményem szerint a válasz erre a kérdésre: nem.

79. Először, az 543/2008 rendelet 16. cikkének (2) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a fagyasztott csirke víztartalmának (15. cikk (1) bekezdésében említett) ellenőrzése nem szükséges a kizárólag kivitelre szánt hasított test esetében. Amint már kifejtettem, az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből nem egyértelmű, hogy a kérdéses termékeket *igazoltan* kizárólag kivitelre szánták (vagy ha nem, akkor pontosan melyik időpontban váltak kivitelre szánttá).

49 — A 2011. július 7-i Rakvere Piim és Maag Piimatööstus ítélet (C-523/09, EU:C:2011:460, 16–18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

80. Másodszor, a Vámkódex szabályozza a kivitelre szánt áruk vizsgálatának eljárását. Ebben a szakaszban tehát nem alkalmazandó az Európai Unió területén forgalomba hozni tervezett fagyasztott csirkére vonatkozó 16. cikk (2) és (5) bekezdése. A Vámkódex előírja, hogy „[…] az exportőrnek és a nemzeti vámhatóságoknak együtt kell működniük […]” [50]. A szóban forgó időpontban a nyilatkozattevő (az alapüggyel összefüggésben az exportőr) jogosult volt arra, hogy jelen legyen vagy képviselve legyen az áru vizsgálatánál és a mintavételnél. Még fontosabb, hogy kérhette a szóban forgó áru további vizsgálatát is, vagy az abból történő mintavételt, ha úgy ítélte meg, hogy az illetékes hatóság vizsgálatának eredményei nem érvényesek. [51]

81. Harmadszor, visszatérítés iránti kérelmének benyújtásával az exportőr továbbra is kifejezetten vagy beleértetten azt állítja, hogy a kérdéses termék „megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségű”. A bizonyításra vonatkozó nemzeti szabályokkal összhangban az exportőr feladata annak bizonyítása, hogy a követelmény valóban teljesül, amennyiben az illetékes hatóság vitatja a nyilatkozatát. Ez *prima facie* nem tűnik kifogásolható rendelkezésnek. Hozzáteszem, hogy a Charta 41. cikke – amint azt a 41. cikk (1) bekezdése kifejezetten egyértelművé teszi – kizárólag az egyén arra vonatkozó jogával foglalkozik, hogy „ügyeit az Unió intézményei, szervei, és hivatalai részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék”. Nem lehet tehát releváns a gazdasági szereplő vámhivatallal fennálló kapcsolata tekintetében.

82. Végül, mivel az 543/2008 rendelet 16. cikkének (2) bekezdése nem alkalmazandó a kivitelre szánt fagyasztott baromfihús vizsgálati eljárásaira, hasonlóképpen nem alkalmazandó a 16. cikk (5) bekezdésében szereplő, másodszori vizsgálathoz való jog.

Végkövetkeztetések

83. A fenti megfontolásokra tekintettel úgy vélem, hogy a Bíróságnak a következőképpen kell megválaszolnia a Tribunal administratif de Rennes (rennes-i közigazgatási bíróság [Franciaország]) által feltett kérdéseket:

– Az uniós joggal összeegyeztethetők a baromfira vonatkozó egyes forgalmazási előírások tekintetében az 1234/2007/EK tanácsi rendelet végrehajtási szabályainak meghatározásáról szóló, 2008. június 16-i 543/2008/EK bizottsági rendelet VI. mellékletének 7. pontjában a víztartalomra vonatkozóan meghatározott értékhatárok.

– Az 543/2008 rendelet 15. cikkének (1) bekezdésében meghatározott értékhatárt meghaladó víztartalmú fagyasztott és gyorsfagyasztott csirke „megbízható és kifogástalan kereskedelmi minőségűnek” tekinthető, mivel a baromfihús a mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítési rendszer alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló, 2009. július 7-i 612/2009/EK bizottsági rendelet 28. cikkének (1) bekezdése szerint a „szokásos feltételek mellett” forgalomba hozható az Európai Unió területén, feltéve, hogy az 543/2008 rendelet 16. cikkének (6) bekezdésével összhangban címkézték, és nem vonatkoznak rá különös intézkedések, különösen, amelyek korlátozzák az Unió területén vagy valamely tagállam helyi piacán való forgalmazását, vagy amelyek jelentősen korlátozzák előállítását, kezelését és forgalomba hozatalát.

– Az 543/2008 rendelet nem kötelezi a tagállamokat annak megállapítására szolgáló gyakorlati intézkedések elfogadására, hogy a kivitelre szánt fagyasztott csirke víztartalma meghaladja-e az e rendelet VI. és VII. mellékletében szereplő értékhatárokat.

50 — Nowaco Germany ítélet, 63. pont.

51 — Lásd a fenti 11. pontot.

– Az 543/2008 rendelet 16. cikkének (2) és (5) bekezdése nem vonatkozik a kivitelre szánt fagyasztott csirke vizsgálatának eljárásaira. Az irányadó szabályokat a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 2008. április 23-i 450/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet tartalmazza.